

Diagnozowanie dysleksji

Rozpoznanie dysleksji rozwojowej jest rezultatem specjalistycznej diagnozy opartej obserwacji dziecka przez nauczyciela, na badaniach pedagogicznych, psychologicznych i na wywiadzie z rodzicami. Często niezbędna jest też konsultacja logopedyczna, okulistyczna, laryngologiczna czy też neurologiczna lub psychiatryczna. Profesjonalna diagnoza dysleksji dokonywana jest w poradniach psychologiczno- pedagogicznych oraz w innych placówkach specjalistycznych zajmujących się problemami uczniów w czytaniu i pisaniu. Diagnoza jest podstawą opracowania postępowania terapeutycznego oraz sposobu pracy z dzieckiem.¹

Diagnoza pedagogiczna jest rozpoznaniem wielozakresowym. Ma na celu ocenę poziomu sprawności dziecka w czytaniu i pisaniu (ze wzoru, z pamięci i ze słuchu) w stosunku do jego wieku oraz wymagań programu szkolnego.² Badanie obejmuje ocenę wyżej wymienionych umiejętności oraz „ (...)badanie słuchu fonematycznego, pamięci słuchowej bezpośredniej, szczegółową analizę popełnianych błędów w czytaniu i pisaniu pod kątem symptomatyki zaburzeń, ocenę poziomu graficznego pisma i znajomość zasad ortograficznych (...)”.³

Celem *badania psychologicznego* dzieci z trudnościami w pisaniu i czytaniu powinno być określenie poziomu rozwoju ich procesów orientacyjno-poznawczych: sprawności intelektualnej, poziomu rozwoju funkcji percepcyjno- motorycznych (percepcji wzrokowej, słuchowej, funkcji motorycznych i somatosensorycznych) oraz integracji percepcyjno-motorycznej, funkcji językowych oraz pamięci (wzrokowej i słuchowej). Zadaniem psychologa jest określenie zarówno słabych, jak i mocnych stron sprawności.⁴

Do badań inteligencji Światowa Organizacja Zdrowia przyjęła, jako powszechnie obowiązującą, Skalę inteligencji dla dzieci D. Wechslera. W opiniach z poradni psychologiczno- pedagogicznej prezentowane jest jedynie opisowe określenie poziomu inteligencji i nie daje ono żadnych następstw praktycznych. Ma charakter selektywny, czyli stanowi podstawę odróżniania go od upośledzenia umysłowego.⁵

¹ M. Bogdanowicz, A. Adryjanek, „*Uczeń z dysleksją w szkole. Poradnik nie tylko dla polonistów*”, Wydawnictwo OPERON, Gdynia 2004, s. 71.

² W. Brejnak, K. J. Zabłocki „*Dysleksja w teorii i praktyce*”, Warszawski Oddział Polskiego Towarzystwa Dysleksji, Oddział Terenowy nr 1, Warszawa 1999r, s. 73, za: B. Zakrzewską, (1994).

³ J. Mickiewicz, „*Jedynka z ortografii? Rozpoznawanie dysleksji, dysortografii i dysgrafii w starszym wieku szkolnym*”, TNOiK, Toruń 1996, s. 24.

⁴ E. Górniewicz, „*Trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci*”, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2000, s. 75.

⁵ J. w., s. 76.

„O trudnościach w czytaniu i pisaniu orzeka się wówczas, gdy poziom tych umiejętności jest niższy niż możliwości szkolne i intelektualne osoby”.⁶

Program badania psychologicznego odzwierciedla stan wiedzy na temat patomechanizmu dysleksji, jej przyczyn oraz możliwości udzielenia pomocy.

Najczęściej diagnoza dysleksji jest formułowana pod koniec klasy III, czy w klasie IV. Tymczasem powinna być ona postawiona (jako „ryzyko dysleksji”) już w klasie zerowej, czyli w okresie rozpoczynania nauki czytania, gdy stwierdza się nasilone trudności. Wczesna diagnoza i terapia mogą zapobiec temu, by dziecko z tak zwanego ryzyka dysleksji nie stało się dzieckiem dyslektycznym lub by złagodzić niepowodzenia edukacyjne tego dziecka.⁷

Zgodnie z nowym rozporządzeniem o pomocy psychologiczno- pedagogicznej nauczyciele klas I-III szkoły podstawowej muszą poświęcić szczególną uwagę temu problemowi. Ich zadaniem jest wczesna ocena właściwego rozwoju procesów czytania i pisania. Dzięki rozpoznaniu problemu można otoczyć uczniów odpowiednią opieką i udzielić im indywidualizowanej pomocy, np. umożliwić im udział w zajęciach o charakterze korekcyjno- kompensacyjnym.

(fragment pracy dyplomowej: „Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu w młodszym wieku szkolnym- badanie przesiewowe” autorstwa G. Liczewskiej)

⁶ E. Górniewicz, op. cit., s. 76.

⁷ M. Bogdanowicz, A. Adryjanek, op. cit., s. 71.